

POSTANOWIENIE

12 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 12 września 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa E. K.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej E. K.
od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z 16 maja 2022 r., V Ca 167/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

E. K. wniosła o zasądzenie od P. S.A. w W. 60 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi.

W wyroku z 17 grudnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił powództwo.

Wyrokiem z 16 maja 2022 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej powódka, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. czy w oparciu o treść art. 446 § 3 k.c. można utożsamiać przyznane przed 3 sierpnia 2008 r. w ugodzie odszkodowanie za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci osoby najbliższej z zadośćuczynieniem za naruszenie dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej przysługującego na podstawie art. 448, art. 24 § 1 k.c.; 2. czy oświadczenie zawarte w ugodzie zawieranej przed 3 sierpnia 2008 r. przez osobę poszkodowaną z zakładem ubezpieczeń dotyczące utraty osoby najbliższej w wyniku czynu niedozwolonego, w którym poszkodowany zrzekł się dalszych roszczeń w zamian za otrzymanie odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 k.c., dotyczy zrzeczenia się również zadośćuczynienia przysługującego na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. z tytułu zerwanej więzi rodzinnej; 3. czy ugoda zawarta przed 3 sierpnia 2008 r. przez osobę poszkodowaną z zakładem ubezpieczeń dotycząca utraty osoby najbliższej w wyniku czynu niedozwolonego, na mocy której wypłacono wyłącznie odszkodowanie na podstawie art. 446 § 3 k.c. mogła obejmować swoim zakresem również zadośćuczynienie przysługujące na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. z tytułu zerwanej więzi rodzinnej.

W ocenie powódki istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, tj. art. 24 § 1, art. 448 w zw. z art. 446 § 3 oraz art. 65 § 1 i 2, art. 917 k.c.

W ocenie skarżącej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością

lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane. Przedstawione problemy prawne zostały już rozstrzygnięte w

wyroku Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2018 r., II CSK 375/17, w którym wyjaśniono, że z zastrzeżeniem odmiennych uzgodnień zawartych w treści ugody, jej przedmiotem są wszystkie roszczenia wynikające ze spornego stosunku prawnego. Wykonanie takiego zmodyfikowanego ugodą zobowiązania prowadzi do wygaśnięcia stosunku prawnego łączącego strony ugody.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Jeśli zaś idzie o oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, to skarżąca ograniczyła swoje wywody tylko do przytoczonego stwierdzenia. Tymczasem oczywista zasadność skargi musi być wykazana. Sama argumentacja towarzysząca podstawom skargi nie jest wystarczająca. Niezbędne jest wykazanie nie tylko naruszenia przepisów prawa, ale także rażącej postaci takiego naruszenia. Tylko wówczas można bowiem stwierdzić, że skarga kasacyjna jest „oczywiście uzasadniona”.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązyany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 99 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[S.J.]

[t.n]